

»Man måste utgå från att arbetsorganisationen ändras«

All tid på arbetsplatsen ska räknas som arbetstid och alla ska ha rätt till elva timmars dygnsvila. Det föreslås för att anpassa svensk lagstiftning till ett EG-direktiv.

Landstingsförbundet anser att förslaget är ohållbart. Läkarförbundet däremot tycker att lagförslaget är bra och tydligt signalerar hur viktig arbetsmiljön är.

II – Om man inte ändrar organisationen alls och har helt oförändrad verksamhet, då kommer man att få problem med bnfintligt antal läkare.

Det säger Läkarförbundets förhandlingschef, Edel Karlsson Håål. Hon håller inte med Landstingsförbundet och flera landsting som anser att ett genomförande av lagförslaget skulle innebära stora svårigheter framför allt ur ett personalförsörjningsperspektiv.

– Jag tror att varje landsting måste analysera sin verksamhet och utgå ifrån att arbetsorganisationen måste förändras, säger Edel Karlsson Håål.

Kommittén för nya arbetstids- och semesterregler, Knas, överlämnade sitt betänkande till Näringsdepartementet i mitten av juni (se LT nr 32–33/2002). Knas uppdrag var bland annat att föreslå en tydligare anpassning av den svenska arbetstidslagstiftningen till ett EG-direktiv från 1993. Den delen av uppdraget blev aktuell då Sverige i våras fick kritik från EU-kommissionen för att inte korrekt ha genomfört direktivet.

Högst 48 timmar i veckan

Knas föreslår att den sammanlagda arbetstiden ska begränsas till högst 48 timmar i veckan i genomsnitt under en fyramånadersperiod. Till arbetstid ska då räknas även övertid och jourtid förlagd till arbetsplatsen. Detta i enlighet med ett utslag i EG-domstolen för två år sedan som gällde spanska läkares arbetstid. Dessutom föreslås elva timmars sammanhängande dygnsvila per 24-timmarsperiod. Nu har kommitténs förslag varit ute på remiss och Läkarförbundet som svarat via Saco är positivt.

– Det här förslaget innebär en stark signal om att läkarnas arbetsmiljö och hälsa är viktigt, säger Edel Karlsson Håål.

– Förslaget om elva timmars dygnsvila innebär också att man måste se över väldigt långa arbetspass, man har tryckt på vikten av regelbunden vila, och kommittén stödjer sig på sådan forskning, till exempel Torbjörn Åkerstedts.

Jourtiden en stötesten

Landstingsförbundet håller inte med. »Om jourtiden räknas in i arbetstiden skulle det innebära att endast fem timmars jour kan läggas ut för en arbetstagarare med åtta timmars arbetsdag«, skriver förbundet i sitt yttrande. Peter Hattendorff, förhandlare på Landstingsförbundet, tycker att det är rimligt att läkare jobbar mer än 48 timmar i veckan.

– Men det är inte 48-timmarsregeln i sig vi har angripit, utan att jourtiden också ska räknas in, säger han.

Edel Karlsson Håål säger att Arbetstidslagen är en skyddslagstiftning, och man kan inte undanta något yrke eller något verksamhetsområde från den.

– Visst är Arbetstidslagen ett skydd för den enskilda individen. Men se hur läkarna själva utnyttjar sin arbetstid idag, säger då Peter Hattendorff.

Han påpekar att många läkare använder sin kompensationsledighet för att jobba extra i egen verksamhet eller hos annan arbetsgivare istället för att vila upp sig. Det vore därför bättre om lagstiftningen medgav att arbetstagarens arbetstid plus jourtid fick bli mer än 48 timmar i veckan i snitt hos den ordinarie arbetsgivaren. Landstingsförbundet anser att Knas har dragit alldeles för långtgående slutsatser av vad EG-direktivet innebär i förhållande till den dom som slog fast att även jourtid ska räknas som arbetstid.

– Rättsläget inte är helt klarlagt, och därför borde kommittén inte ha lagt ett förslag där detta läggs in i svensk lagstiftning, säger Peter Hattendorff.

Men där får han mothugg av Björn Kjellström som är presschef på EU-kommissionens svenska kontor.

– Då förstår man inte hur EU fungerar. En sådan dom ger inte utrymme för någon tolkning, säger Björn Kjellström.

– Det enda undantaget är AT-läkarna som fortfarande är under utbildning.

Även på Läkarförbundet har man tidigare varit osäker på hur domen skulle tolkas.

– Men nu löste den här utredningen det åt oss, säger Edel Karlsson Håål, som tror att lagen kommer att förändras på det sätt som kommittén föreslår.

– Det innebär att vi måste se över avtalen, om de behöver anpassas. Vi måste också arbeta med konsekvenserna som den nya lagen får på verksamheterna.

– Inom läkarkåren föreligger ju väldigt olika syn på hur man vill arbeta, och den debatten måste vi fortsätta föra utifrån ett arbetsmiljö- och hälsoperspektiv.

Peter Hattendorff däremot utgår från att beslutsfattarna tar intryck av Landstingsförbundets remissvar. Helst ser han att utformningen av arbetstidsystemet skulle vara en fråga för förhandling mellan arbetsmarknadens parter.

– Vi anser att all lagstiftning när det gäller arbetstiden är fel, det är vår grundfilosofi!

Knas förslag om ändringar i Arbetstidslagen innehåller också delar som syftar till att stärka arbetstagarens inflytande över sin arbetstid. Utredningen omfattar också förslag till ny lag om flexibel ledighet, med rätt till ytterligare fem lediga dagar som kan delas upp i timmar. Även förändringar i Semesterlagen föreslås.

Sara Hedbäck

sara.hedback@lakartidningen.se

Engqvist utlovar vårdgaranti

II Nationell vårdgaranti ska helst införas redan inom två år, men absolut under denna mandatperiod. Det sa socialminister Lars Engqvist när han i tisdags presenterade sina sjukvårdspolitiska mål. Socialministern poängterade att vårdgarantin ska införas först när det finns rimliga möjligheter i hela landet att erbjuda patienterna behandling inom 90 dagar efter fastställd diagnos.

Dessutom ska ett nationellt telefonnummer till Sjukvårdsupplysningen införas. Sjukvårdsupplysningen ska organiseras om så att patienter som ringer det nya numret ska få tala med utbildad sjukvårdspersonal. Lars Engqvist hoppas att många patienters problem på så sätt kan lösas genom den kvalificerade vägledning som den nya Sjukvårdsupplysningen ska erbjuda. (LT)